

การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรม
ทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

Enhancing the Anti-Corruption Network by Applying Buddhist Principles
in Roi Et Province

พระเมธีวัชรภรณ์

วงศ์ชนก จำเริญสาร

บรรจง ลาวะลี

อมร เอื้อกิจ

ชมภูณัฐ ศรีสุข

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Phrametheewatcharaphorn

Wongchanok Jumrearnsan

Banjong Lawalee

Amorn Ueakit

Chomphunut Srisuk

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

Email: prakruvijit2508@gmail.com

วันที่รับบทความ: 7 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่แก้ไขบทความ 23 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 24 กุมภาพันธ์ 2567

Received: February 7, 2024; Revised: February 23, 2024; Accepted: February 24, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด 2) พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด 3) ประเมินรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระภิกษุ เจ้าหน้าทีของรัฐ บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และประชาชน จังหวัดร้อยเอ็ด รวม 350 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) รูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ องค์การภาครัฐ/เอกชน วัด บ้าน/ชุมชน โรงเรียน กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) ได้แก่ การดำเนินงานตามวงจร PAOR และปัจจัยนำออก (Output) ได้แก่ เครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรม

ทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด 3) ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : เครือข่าย; การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริต; หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

Abstract

This research aims to 1) study the Network Empowerment for Anti-corruption by Applying the Principles of Buddhism in Roi Et Province, 2) develop a model for strengthening anti-corruption networks by applying Buddhist principles in Roi Et Province. 3) evaluate a model for strengthening anti-corruption networks by applying Buddhist principles in Roi Et Province. The sample consisted of 350 subjects' monks and government officials of personnel in Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus. Statistics utilized for processing data embraced frequencies, percentages, means and standard deviations. The results showed that 1) strengthening the anti-corruption network by applying Buddhist principles in Roi Et Province. Overall, it is at the highest level. 2) Model for strengthening the anti-corruption network by applying Buddhist principles in Roi Et Province. Consisting of input factors including public/private organizations, temples, houses/communities, schools, transformation processes. Transformation Process includes operations according to the PAOR cycle and output factors include the anti-corruption network by applying Buddhist principles in Roi Et Province. 3. Satisfaction with the model for strengthening the anti-corruption network by applying Buddhist principles in Roi Et Province. Overall, it is at a high level.

Keywords: Network; Enhancing the Anti-Corruption Network; Buddhism Principles

บทนำ

ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐในปัจจุบัน นับเป็นปัญหาที่รุนแรงและมีแนวโน้มที่จะพัฒนารูปแบบให้สลับซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งมีผลกระทบและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้นทุกปีเพื่อให้ระบบราชการและการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐมีความโปร่งใส และมีการดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ จะต้องมีการจัดระบบการตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และความคุ้มค่าของทรัพยากรที่ใช้ไป โดยต้องมีการ

เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานให้เกิดความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและสนับสนุน ภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐ และให้ผู้ปฏิบัติงานมีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อให้องค์กรปราศจากการทุจริตและประพฤติมิชอบรวมทั้งปัญหาความเสื่อมศรัทธาในการบริหารราชการ และรัฐบาลจึงได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต ซึ่งถือเป็นที่มาของการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2559 เห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ และให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิรูปราชการ 4 ปี และแผนปฏิรูปราชการประจำปี โดยให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี และแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ เพื่อยกระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริตสูงกว่าร้อยละ 50

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยุทธศาสตร์ที่ 1 “สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต” ได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่ “ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลางานสังคมในทุกระดับช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลางานสังคม และได้กำหนดกลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลางานสังคมเพื่อต้านทุจริต กลยุทธ์ที่ 3 ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และกลยุทธ์ที่ 4 เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2561 : 1)

จังหวัดร้อยเอ็ด ให้ความสำคัญกับเรื่องการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบตามนโยบายของรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการปลูกฝังค่านิยมในการปฏิบัติงานด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ลดโอกาสการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐละเป็นมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต โดยได้ประกาศนโยบายการต่อต้านการรับสินบน เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกาศมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงานและประกาศมาตรการภายในเพื่อป้องกันการต่อต้านการทุจริต จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการต่อต้านการรับสินบนของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ดังนี้ 1) ไม่ถ่มน้ำถึงการให้หรือรับของขวัญ ของที่ระลึก ของกำนัลหรือประโยชน์อื่นใด 2) ไม่ให้หรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด 3) ไม่ยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด 4) กรณีที่จำเป็นตอนให้หรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาหรือตามปกติประเพณีหรือเพื่อรักษาไมตรี ความสัมพันธ์อัน

ดีระหว่างบุคคล ก่อนการให้หรือรับของขวัญ ของที่ระลึก ของกำนัลหรือประโยชน์อื่นใด ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่า ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว เพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดถือความสุจริตและโปร่งใส เป็นแบบอย่างที่ดี

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการบริหารที่มีประสิทธิภาพตลอดจนเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งบูรณาการกรอบหลักธรรมในหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในหลักปธาน 4 ซึ่งประกอบด้วย สังวรปธาน ปหานปธาน ภาวนาปธาน และอนุรักษนาปธาน นี้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นหลักธรรมที่มีส่วนสำคัญในการทำให้งลลขององค์แห่งมรรคทั้ง ๘ ขยับเคลื่อนไปข้างหน้าได้ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะหลักปธาน ๔ นี้ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สัมมปปธาน หรือสัมมาวายามะ ซึ่งเป็นข้อที่ ๖ ของมรรคมีองค์ ๘ ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับพระพุทธศาสนนา ร่วมกับแนวทางการต่อต้านการทุจริต ประกอบด้วย การสร้างอุดมการณ์ การก่อรูปเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพ การวางแผน การส่งเสริมและดำเนินการ และการสรุปบทเรียนประเมินผล ผู้วิจัยหวังว่าผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการเสริมสร้างและพัฒนากการการบริหารภาครัฐที่ดีมีคุณภาพ นำไปสู่ความมั่นคงอันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งประชาชน ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อประเมินรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระภิกษุ เจ้าหน้าทีของรัฐ บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระภิกษุ จำนวน 50 รูป เจ้าหน้าทีของรัฐ 20 คน บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 80 รูป/คน และประชาชน ในจังหวัดร้อยเอ็ด 20 อำเภอ อำเภอละ 10 คน รวม 200 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน รวม 350 รูป/คน โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบกลุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) จากบัญชีรายชื่อโดยยึดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ R.V. Krejcie และ D.W.Morgan 2) การสัมภาษณ์ พระภิกษุ เจ้าหน้าทีของรัฐ บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และประชาชน จังหวัดร้อยเอ็ด รวม 15 คน โดยคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ 1) พระภิกษุ คัดเลือกจากพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด และเจ้าคณะอำเภอ 2) เจ้าหน้าทีของรัฐ คัดเลือกจากผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายต่อต้านการทุจริต 3) บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด คัดเลือกจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้างาน 4) ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด คัดเลือกจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

3. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย 1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา 2) แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างเครือข่าย 3) แนวคิดเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และ 4) หลักปธาน 4

4. ขั้นตอนของการวิจัย ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด 2) พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด 3) ประเมินรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามแบบระดับสมรรถนะทางจิตใจและทางกายของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด 2) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ไว้ดังนี้ 1) นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างวิจัย 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยคณะผู้วิจัย 3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ 1) นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาจัดระเบียบข้อมูลแล้วดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ 2) นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ดโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ความถี่ (Frequency) 3) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อ	การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริต	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานต่างๆ โดยการนำข้อมูลรวมทั้งอุปสรรค และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทุจริตมาเข้าสู่กระบวนการในการวางแผน เพื่อกำหนดแนวทางและกระบวนการป้องกัน (สังวรปธาน : การป้องกันไม่ให้สูญหาย)	4.58	0.56	2	มากที่สุด
2	มีกระบวนการในการวางแผนการต่อต้านการทุจริตตรงกับสาเหตุต่างๆ ที่ครอบคลุมทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ในรูปแบบกลยุทธ์/แผนกิจกรรม ขั้นตอนกระบวนการ วิธีปฏิบัติ กรอบระยะเวลาดำเนินการอย่างชัดเจน (ปหานปธาน : การปรับปรุงแก้ไข)	4.54	0.54	4	มากที่สุด

ข้อ	การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริต	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
3	การพัฒนาเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุดทั้งบุคคลและองค์กร (ภาวนาปธาน : การพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัย)	4.57	0.58	3	มากที่สุด
4	การดำเนินการรักษากระบวนการ วิธีการในการการต่อต้านการทุจริตที่นำไปดำเนินการแล้วประสบผลสำเร็จ รักษามาตรฐาน มาตรการรวมถึงแนวทางการดำเนินการต่าง ๆ (อนุรักษนาปธาน : การรักษาให้คงอยู่)	4.53	0.64	5	มากที่สุด
5	สมาชิกที่เข้าร่วม ต้องเข้าใจเป้าหมายในการรวมตัวกันว่าจะก่อให้เกิดความสำเร็จในภาพรวม	4.48	0.70	10	มาก
6	สร้างการยอมรับในความแตกต่างระหว่างสมาชิกยอมรับในรูปแบบและวัฒนธรรมองค์กรของสมาชิก	4.49	0.65	9	มาก
7	มีกิจกรรมสม่ำเสมอและมากพอที่จะทำให้สมาชิกได้ทำงานร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่ต้องแน่ใจว่าทำได้และกระจายงานได้ทั่วถึง	4.55	0.64	4	มากที่สุด
8	จัดให้มีและกระตุ้นให้มีการสื่อสารระหว่างกันอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ	4.51	0.69	7	มากที่สุด
9	มีการสนับสนุนสมาชิกทุกกลุ่ม และทุกด้านที่ต้องการความช่วยเหลือ เน้นการช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกที่ยังอ่อนแอให้สามารถช่วยตนเองได้	4.35	0.69	12	มาก
10	มีการสร้างความสัมพันธ์ของบุคลากรในเครือข่าย	4.54	0.60	4	มากที่สุด
11	สนับสนุนให้สมาชิกได้พัฒนางานอย่างเต็มกำลังตามศักยภาพและความชำนาญที่มีอยู่ โดยร่วมกันตั้งเป้าหมายในการพัฒนางานให้กับสมาชิกแต่ละกลุ่ม	4.59	0.60	1	มากที่สุด
12	สร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ระหว่างบุคลากรทุกระดับของสมาชิกในเครือข่ายในลักษณะความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน	4.52	0.67	6	มากที่สุด

ข้อ	การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริต	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
13	จัดกิจกรรมให้สมาชิกใหม่ของเครือข่าย เพื่อเชื่อมต่อกับคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ในการสืบทอดความเป็นเครือข่ายต่อไป	4.55	0.62	4	มากที่สุด
14	จัดให้มีเวทีระหว่างคนทำงานเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาในการทำงานด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอรวมทั้งการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน	4.51	0.69	7	มากที่สุด
15	จัดให้มีช่องทางการทำงานร่วมกัน การสื่อสารที่ง่ายต่อการเข้าถึงที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เช่น สร้างระบบการส่งต่องาน และสร้างเว็บไซต์เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าด้วยกัน	4.53	0.64	5	มากที่สุด
16	เครือข่ายมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้	4.50	0.73	8	มาก
17	มีการกำหนดกลไกสร้างระบบจูงใจ	4.43	0.63	11	มาก
18	มีการจัดหาทรัพยากรสนับสนุนเพียงพอ	4.49	0.60	9	มาก
19	มีการสร้างผู้นำรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง	4.54	0.65	4	มากที่สุด
โดยรวม		4.52	0.64	-	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.=0.64) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 11 สนับสนุนให้สมาชิกได้พัฒนางานอย่างเต็มกำลังตามศักยภาพและความชำนาญที่มีอยู่ โดยร่วมกันตั้งเป้าหมายในการพัฒนางานให้กับสมาชิกแต่ละกลุ่ม ($\bar{X} = 4.59$, S.D.=0.60) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานต่างๆ โดยการนำข้อมูล รวมทั้งอุปสรรค และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทุจริตมาเข้าสู่กระบวนการในการวางแผน เพื่อกำหนดแนวทางและกระบวนการป้องกัน (สังวรปธาน : การป้องกันไม่ให้สูญหาย) ($\bar{X} = 4.58$, S.D.=0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 9 มีการสนับสนุนสมาชิกทุกกลุ่ม และทุกด้านที่ต้องการความช่วยเหลือ เน้นการช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกที่ยังอ่อนแอให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ($\bar{X} = 4.35$, S.D.=0.69)

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

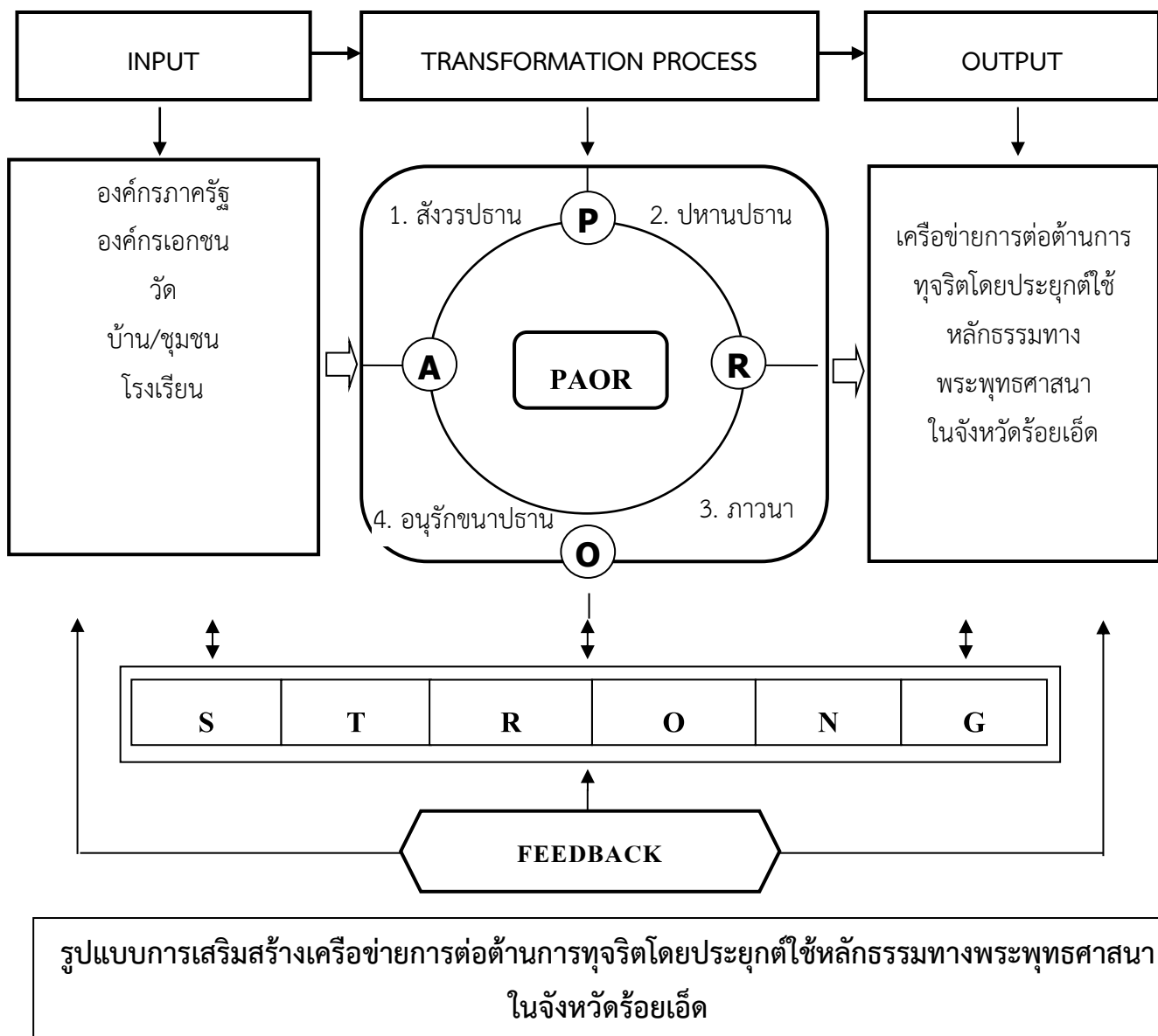
2.1 การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักสัมมนา 4 ด้านสังวร
ปธาน: การป้องกันไม่ให้สูญหาย พบว่า 1.1) ควรมีการเพียรระวังป้องกัน ช่วยกันสอดส่องดูแลทุกฝ่าย 1.2) นำ
หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ปลุกฝังให้เขาเรียนรู้ และเผยแพร่ต่อไป

2.2 การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักสัมมนา 4 ด้านปหาน
ปธาน: การปรับปรุงแก้ไข พบว่า 1) ควรมีการจัดคนให้เหมาะสมกับงานในการสร้างเครือข่ายการทำงาน
ร่วมกัน 2) อาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริต 3) ให้ทุกคน
มองเห็นโทษ ผลประโยชน์ที่จะได้รับ จะไม่ให้ก่อให้เกิดความวุ่นวาย และสมานสามัคคีกัน รวมตัวกันเป็นหมู่
คณะ 4) ควรเพิ่มระบบการตรวจสอบหรือแอปพลิเคชันข้อมูลออนไลน์ 5) องค์กรต้องเป็นตัวอย่างที่ดีก่อน

2.3 การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักสัมมนา 4 ด้านภาวนา
ปธาน: การพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัย พบว่า 1) ควรมีความคิดแบบประยุกต์ ปรับตัวได้ทุก
สถานการณ์ ต้องเข้าใจเหตุการณ์ในปัจจุบันให้มากและพร้อมเปลี่ยนแปลง 2) เข้าวัดฟังธรรม ใช้หลักธรรมคำ
สอนของพระพุทธศาสนา เข้ามาสอน ปลุกฝังให้เรียนรู้ในพระธรรมคำสอน วันพระ และประเพณีสืบสานต่อไป
ในพระพุทธศาสนา 3) มีการจัดการอบรมและให้ความรู้และเทคนิคใหม่ๆ ในการสอนอยู่เสมอ 4) ควรมีการ
ตรวจสอบทุกพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ

2.4 การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักสัมมนา 4 ด้านอนุรักษนา
ปธาน: การรักษาให้คงอยู่ พบว่า ควรมีการจัดให้มีช่องทางการทำงานร่วมกัน การสื่อสารที่ง่ายต่อการเข้าถึงที่
ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน รวมถึงมีการสร้างผู้นำรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง

3. ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทาง
พระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนารูปแบบการเสริมสร้าง
เครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยอาศัย
ทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) เป็นโครงสร้างในการสร้างรูปแบบ (System Model) ซึ่งประกอบด้วย
ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ องค์กรภาครัฐ/เอกชน วัด บ้าน/ชุมชน โรงเรียน กระบวนการแปรสภาพ
(Transformation Process) ได้แก่ การดำเนินงานตามวงจร PAOR ได้แก่ 1) Plan คือ การวางแผนหลังจาก
ที่วิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข 2) Act คือ การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด 3) Observer
คือ การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน 4) Reflect คือ การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานให้ผู้ที่มี
ส่วนร่วมได้วิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานต่อไป และบูรณาการหลักธรรม
สัมมนา 4 ได้แก่ 1) ด้านสังวรปธาน : การป้องกันไม่ให้สูญหาย 2) ด้านปหานปธาน : การปรับปรุงแก้ไข
3) ด้านภาวนาปธาน : การพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัย 4) ด้านอนุรักษนาปธาน : การรักษาให้คงอยู่
และปัจจัยนำออก (Output) ได้แก่ เครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทาง
พระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรม
ทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

4. ผลการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อ	ข้อคำถาม	$\bar{X}$	แปลผล
1	ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	4.25	มาก
2	ด้านกระบวนการ (Process)	4.12	มาก
3	ด้านผลผลิต (Output)	4.11	มาก
4	ด้านความยั่งยืน (Sustainability)	4.06	มาก
โดยรวม		4.13	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.12$) ด้านผลผลิต (Output) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11$) และน้อยที่สุด คือ ด้านความยั่งยืน (Sustainability) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.06$)

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเรื่องนี้แล้ว ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาระดับการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.=0.64) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 11 สนับสนุนให้สมาชิกได้พัฒนางานอย่างเต็มกำลังตามศักยภาพและความชำนาญที่มีอยู่ โดยร่วมกันตั้งเป้าหมายในการพัฒนางานให้กับสมาชิกแต่ละกลุ่ม ($\bar{X} = 4.59$, S.D.=0.60) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานต่างๆ โดยการนำข้อมูล รวมทั้งอุปสรรค และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทุจริตมาเข้าสู่กระบวนการในการวางแผน เพื่อกำหนดแนวทางและกระบวนการป้องกัน (สังวรปธาน : การป้องกันไม่ให้สูญหาย) ($\bar{X} = 4.58$, S.D.=0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 9 มีการสนับสนุนสมาชิกทุกกลุ่ม และทุกด้านที่ต้องการความช่วยเหลือ เน้นการช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกที่ยังอ่อนแอให้สามารถช่วยตนเองได้ ($\bar{X} = 4.35$, S.D.=0.69) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์วีรวัฒน์ วีรวิฑูโน, พระมหาวิรัตน์ สุรเมธี, กมล บุตรขารี (2565 : 432-433) ได้ศึกษาวิจัยการศึกษาองค์ความรู้ในการต่อต้านทุจริตโดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาองค์ความรู้ในการต่อต้านทุจริตโดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีการแลกเปลี่ยนความเห็นคิดในการแก้ไขปัญหาในการป้องกันการ

ทุจริต กิจกรรมสร้างองค์ความรู้ในข้อกฎหมายและความชัดเจนของกระบวนการทางนิติศาสตร์ การปรับการร้องเรียน หรือข้อปัญหาต่างๆ 2) การพัฒนาองค์ความรู้ในการต่อต้านทุจริต สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ ด้วยการจัดอบรมด้านกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องต่อการควบคุมการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อให้ความรู้ทางทฤษฎีของบุคลากรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เชื่อมั่นใน หลักการและการปฏิบัติหน้าที่ที่บริสุทธิ์ยุติธรรมตามกฎหมาย และ 3) การนำเสนอองค์ความรู้ในการต่อต้านทุจริต พบว่า กิจกรรมสร้างองค์ความรู้ในข้อกฎหมายและความชัดเจนของกระบวนการทางนิติศาสตร์ การปรับการร้องเรียน หรือข้อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมการปรับทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการทางกฎหมาย เสริมสร้างระบบเครือข่าย การต่อยอดในการจัดรวมกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือในรายวิชาที่เกี่ยวข้องต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูศรีปริยัตยาภิรมณ์, ยุทธนา ปราณีต, สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล (2565 : 163) ได้ศึกษาวิจัยการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านดังนี้ ด้านการรับรู้การทุจริต ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก และด้านการดำเนินการป้องกันและเฝ้าระวัง ด้านการสร้างเครือข่าย อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2) ประชาชนที่มีอายุ และการศึกษา ต่างกัน การเสริมสร้างค่านิยมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มี เพศ อาชีพ และรายได้ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมือง ปัญหามีดังนี้คือ หน่วยงานรัฐขาดการสร้างค่านิยม ขาดกิจกรรมต่อต้านการทุจริตให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกได้ ทำให้ประชาชนยุคใหม่ยอมรับการทุจริตถ้าไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อน โดยเสนอแนะให้ปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และไม่ทนต่อการทุจริต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคลชัย สมศรี, วิเศษ เสาะพบดี, ตระกูล ชำนาญ, วิราช ภูมาศรี (2565 : 13-14) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุ 31-40 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี อยู่ในสายปฏิบัติงานด้านบุคลากรสนับสนุนวิชาการ เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยมากที่สุด และไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม มีระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความเข้มแข็ง และรูปแบบการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต ในระดับมาก 1) กระบวนการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต พบว่า ภายในสถาบันการศึกษา ไม่เคยมีการจัดอบรมหรือเข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านการทุจริตโดยตรง แต่ภายในองค์กรมีการจัดกิจกรรมตามประเพณี การพึงธรรมเทศนา และมีการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต 2) รูปแบบการสร้าง ความเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต พบว่า สถาบันการศึกษา องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการพัฒนารูปแบบการสร้าง ความเข้มแข็ง

ในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ 1) รูปแบบการสร้างความเข้มแข็งฯ ด้วยการส่งเสริมการจัดกิจกรรมอบรมเป็นแผนประจำปี และ 2) รูปแบบการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันการศึกษา และองค์กรทางพุทธศาสนา

2. ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.13) เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.25) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.12) ด้านผลผลิต (Output) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.11) และน้อยที่สุดคือ ด้านความยั่งยืน (Sustainability) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.06) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ชูเมือง (2563 : 135) ได้ศึกษาวิจัยการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี มี 2 เครือข่าย คือ เครือข่ายที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด และเครือข่ายที่เกิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง 2) การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี มี 7 กระบวนการ ดังนี้ 1. การสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบ 2. การสร้างอุดมการณ์ผ่านการเรียนรู้ประสบการณ์ 3. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน 4. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรรักษาความซื่อสัตย์และความยุติธรรม 5. การวางแผนการป้องกันการทุจริต 6. การส่งเสริมและดำเนินการเฝ้าระวังการทุจริต 7. การสรุปบทเรียนประเมินผล และ 3) แนวทางการพัฒนาเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี ตามแบบ 7 ส 2 ว 1 ย มีดังนี้ 7 ส คือ ส.1 ส่งเสริมบทบาทของสภา, ส.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน, ส.3 สร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน, ส.4 สร้างกลไกเชื่อมประสานองค์กรกลางกับทุกภาคส่วน, ส.5 สร้างตัวอย่างที่ดี, ส.6 สร้างสังคมทริโอบี, ส. 7 สนับสนุนการร้องเรียนผ่านระบบ, 2 ว คือ ว.1 วางแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต, ว.2 วางหลักเกณฑ์การได้มาของผู้บริหาร 1 ย คือ ย.1 ยอมรับการตรวจสอบด้วยระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Callal & Ashwork (2004) แห่งมหาวิทยาลัย Queensland ประเทศออสเตรเลียได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความร่วมมือและร่วมทำงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ตัวแปรที่ใช้ศึกษา คือ ข้อมูลภูมิหลังผู้ตอบคำถาม (Background Information) ปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environment Factors) รูปแบบการฝึกงาน (Training Model) ปัญหาบุคลากร (People Issues) ลักษณะความร่วมมือ (Background Characteristics) และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ (Partner-Ships Between Institutions & Industry Employers) ผลการวิจัยพบว่าสิ่งที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิผลของสถานประกอบการกับสถานศึกษา คือ 1) ความเต็มใจของทั้งสองฝ่ายที่จะร่วมมือกัน 2) มีเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายที่ตรงกัน รวมทั้งมีวิสัยทัศน์ร่วมของทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ 3) ความเคารพและเชื่อใจกันและกัน 4) การติดต่อสื่อสารที่มีระหว่างกัน 5) ภาวะผู้นำทั้งสองฝ่ายที่สามารถหลอมรวมบูรณาการเอากลยุทธ์ กลวิธีการปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างกัน และนวัตกรรม ของ

ทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกัน 6) การยอมรับความแตกต่างของกันและกัน 7) การยืดหยุ่นด้วยเวลาและอื่นๆ กับความเต็มใจที่จะลองทำ 8) ความรู้ใหม่ทักษะใหม่ และวิธีคิดใหม่ที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยน โครงสร้างขององค์การ นโยบาย และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์การ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไปในการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การสนับสนุนให้สมาชิกได้พัฒนางานอย่างเต็มกำลังตามศักยภาพและความชำนาญที่มีอยู่ โดยร่วมกันตั้งเป้าหมายในการพัฒนางานให้กับสมาชิกแต่ละกลุ่ม จึงควรนำประเด็นนี้ไปเป็นแนวทางการพัฒนาเครือข่ายให้เกิดความขึ้นแข็งและยั่งยืนต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มีการสนับสนุนสมาชิกทุกกลุ่ม และทุกด้านที่ต้องการความช่วยเหลือ เน้นการช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกที่ยังอ่อนแอให้สามารถช่วยตนเองได้ ดังนั้น ควรมีจัดประชุมกลุ่มเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน วัด บ้าน/ชุมชน โรงเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างกัน ช่วยเหลือกันและกัน เพื่อให้เครือข่ายมาความมั่นคงต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในระดับภาค และระดับประเทศ

2.2 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแบบองค์รวม เพื่อให้สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พระครูศรีปริยัตยาภิมณฑ์, ยุทธนา ปราณิต, สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล. (2565). การเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทางการเมืองในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร. **วารสาร มจร การพัฒนาสังคม**. 7(2), 163-174.
- พระครูสังฆรักษ์วีรวัฒน์ วีรวิฑูโน, พระมหาวิรัชศักดิ์ สุระเมธี, กมล บุตรขารี. (2565). การศึกษาองค์ความรู้ในการต่อต้านทุจริตโดยใช้กิจกรรมและหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่. **วารสาร สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. 7(9), 438-449.
- มงคลชัย สมศรี, วิเศษ เสาะพบดี, ตระกูล ชำนาญ, วิชาญ ภูมาศรี. (2565). รูปแบบการสร้างคามเข้มแข็งในการต่อต้านทุจริต โดยใช้กิจกรรมและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่. **วารสาร สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. 7(2), 13-26.

สมชาย ชูเมือง. (2563). การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี. **วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์**. 5(2), 190-202.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2561). **พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 2561**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

Callal, V., & Ashworth, P. (2004). **Working Together: Industry and VET Provider Training Partnerships**. Retrieved 25 May 2023. from <http://www.ncver.edu.au>